

Valsts ieņēmumu
dienests

Informatīvais materiāls

Par samazinātās akcīzes nodokļa likmes piemērošanu alkoholiskajiem dzērieniem

Saturs

Informatīvais materiāls	1
Ievads.....	3
Sertifikāta saņemšana	3
Akcīzes nodokļa marķu saņemšana	5
Akcīzes nodokļa aprēķināšana un deklarēšana	5
Akcīzes preču pārvietošanas pavaddokumentu noformēšanas kārtība	8

Ievads

Visām alkoholisko dzērienu grupām kopš 2022. gada 1. jūlija ir iespēja piemērot samazināto akcīzes nodokļa likmi 50 % apmērā (turpmāk – samazinātā akcīzes nodokļa likme).

Samazināto akcīzes nodokļa likmi var saņemt Latvijas alkoholisko dzērienu ražotājs, kas ir saņēmis Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) izsniegtu patstāvīga sīkražotāja sertifikātu (turpmāk – sertifikāts)¹ un kura saražoto alkoholisko dzērienu apjoms nepārsniedz Latvijā noteikto ražošanas apjoma limitu. Informācija par konkrētiem limitiem norādīta šī informatīvā materiāla sadaļā "Akcīzes nodokļa aprēķināšana un deklarēšana".

Samazināto akcīzes nodokļa likmi var piemērot arī citas personas gadījumos, kad alkoholiskos dzērienus ievad no citas Eiropas Savienības dalībvalsts patstāvīgās mazās darītavas, un, ja ievadējs to spēj apliecināt ar sertifikātu vai ražotāja pašsertifikāciju, ja šajā dalībvalstī pašsertifikācija ir atļauta.

Sertifikāta saņemšana

Lai varētu piemērot samazināto akcīzes nodokļa likmi alum, vīnam, raudzētajiem dzērieniem, starpproduktiem vai pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem², **jāsaņem** VID izsniegts **sertifikāts** alkoholisko dzērienu patstāvīgajiem sīkražotājiem.

Sertifikāta saņemšana – VID elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS) jāaizpilda un jāiesniedz iesniegums:

Dokumenti – No veidlapas:

> **Dokumentu grupa:** "Akcīzes preču licenču un sertifikātu iesniegumi"

>>**Veidlapa:** "Iesniegums sertifikāta alkoholisko dzērienu patstāvīgajiem sīkražotājiem saņemšanai"

Sertifikātu izsniedz, ja **saražoto alkoholisko dzērienu apjoms** iepriekšējā kalendāra gadā (ja sertifikāta saņēmējs iepriekšējā kalendāra gadā ir ražojis attiecīgo alkoholisko dzērienu veidu) **vai kārtējā kalendāra gadā plānotais ražošanas apjoms** (ja sertifikāta saņēmējs iepriekšējā kalendāra gadā nav ražojis attiecīgo alkoholisko dzērienu veidu) nepārsniedz šādus apjomus:

- **alus** – 200 000 hektolitri,
- **vīns** – 1000 hektolitri (ja nosūta uz Maltas Republiku, tad 20 000 hektolitri),
- **raudzētie dzērieni, izņemot vīnu un alu** – 15 000 hektolitri,
- **starpprodukti** – 250 hektolitri,

¹ Komisijas 2021. gada 17. decembra Īstenošanas regulas Nr. 2021/2266, ar ko paredz noteikumus Padomes Direktīvas 92/83/EEK piemērošanai attiecībā uz alkoholisko dzērienu patstāvīgu sīkražotāju sertificēšanu un pašsertificēšanu akcīzes nodokļa vajadzībām 1. pantā noteiktais akcīzes nodokļa sertifikāts alkoholisko dzērienu patstāvīgajiem sīkražotājiem.

² Likuma "Par akcīzes nodokli" 12. pants.

Samazinātās likmes piemērošana alkoholiskajiem dzērieniem

- **pārējie alkoholiskie dzērieni** – 20 hektolitri absolūtā alkohola.³

Vēršam uzmanību, ka norādītie apjomi ir **Eiropas Savienībā noteiktie maksimālie** alkoholisko dzērienu **ražošanas apjomi**, lai varētu saņemt alkoholisko dzērienu patstāvīgā sīkražotāja sertifikātu.

Lai saņemējs citā Eiropas Savienības dalībvalstī varētu piemērot samazinātu akcīzes nodokļa likmi Latvijā ražotajiem alkoholiskajiem dzērieniem, jāņem vērā attiecīgās dalībvalsts noteiktie ražošanas apjomu limiti patstāvīgajam sīkražotājam.

Lai saņemtu sertifikātu, **jābūt spēkā esošai speciālajai atļaujai (licencei) apstiprināta akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai**, kurā deklarēta attiecīgā alkoholisko dzērienu veida **ražošana**.

Lai saņemtu sertifikātu, alkoholisko dzērienu ražotājam jābūt juridiski un saimnieciski neatkarīgam no cita attiecīgā alkoholiskā dzēriena ražotāja, un alkoholisko dzērienu ražotājs neizmanto telpas, kuras izmanto cits attiecīgā alkoholiskā dzēriena ražotājs.⁴

Sertifikātu izsniedz elektroniskā veidā uz kalendāra gadu⁵ un tas ir **derīgs līdz kalendāra gada beigām**. Par katru kalendāra gadu ir jāsaņem jauns sertifikāts. Valsts nodeva par sertifikāta izsniegšanu nav jāmaksā.

Sertifikātu var izmantot visās Eiropas Savienības dalībvalstīs akcīzes nodokļa atvieglojumu piemērošanai, ievērojot katrā dalībvalstī patstāvīgajam sīkražotājam noteiktos alkoholisko dzērienu ražošanas limitus.

Lai samazināto akcīzes nodokļa likmi varētu piemērot Latvijā patēriņam nodotajiem alkoholiskajiem dzērieniem, alkoholisko dzērienu ražošanas apjomi nedrīkst pārsniegt Latvijā noteiktos alkoholisko dzērienu ražošanas limitus (skat. sadaļā "Akcīzes nodokļa aprēķināšana un deklarēšana").

Sertifikāta saņemšanas un izmantošanas kārtību nosaka Ministru kabineta 2022. gada 6. septembra noteikumi Nr. 564 "Alkoholisko dzērienu patstāvīgo sīkražotāju darbības noteikumi".

³ Ministru kabineta 2022. gada 6. septembra noteikumu Nr. 564 "Alkoholisko dzērienu patstāvīgo sīkražotāju darbības noteikumi" 6. punkts.

⁴ Turpat, 6.2. un 6.4. apakšpunkts.

⁵ Turpat, 5. punkts.

Akcīzes nodokļa marku saņemšana

Visiem komersantiem, **kuri saņēmuši** patstāvīga sīkražotāja **sertifikātu** ar ražošanas apjomu sertifikātā, **kas nepārsniedz Latvijā noteiktos limitus, iesniegumā** akcīzes nodokļa **marku saņemšanai jāizvēlas** alkoholisko **dzērienu grupa ar samazināto akcīzes nodokli, piemēram, "raudzētie dzērieni, spirta saturs virs 6 %, 50 % no likmes"**.

Iesniegumu akcīzes nodokļa marku saņemšanai jāiesniedz VID elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS):

Dokumenti – No veidlapas:

> **Dokumentu grupa:** "Akcīzes preču marķēšanas dokumenti"

>>**Veidlapa:** "Iesniegums akcīzes nodokļa marku saņemšanai alkoholisko dzērienu marķēšanai"

Mazajai alkoholisko dzērienu darītavai, kuras saražoto vīnu, raudzēto dzērienu vai starpproduktu kopējais apjoms nepārsniedz 1000 litrus kalendārajā gadā, un kas saņēmusi patstāvīga sīkražotāja sertifikātu:

- akcīzes **nodokli ar samazināto likmi** (50 % no likmes) **jāmaksā vienotajā nodokļu kontā pirms** akcīzes nodokļa **marku saņemšanas**;
- maksājuma mērķa laukā **obligāti jānorāda identifikators** (identifikators sastāv no vārdiem "AKCIZES-NUMURS-" un apstiprināta noliktavas turētāja akcīzes identifikācijas numura, piemēram, **AKCIZES-NUMURS-LV10001230001**).

Akcīzes nodokļa aprēķināšana un deklarēšana

Alkoholisko dzērienu akcīzes nodokļa deklarācijas veidlapa⁶ pieejama VID elektroniskās deklarēšanas sistēmā (**EDS**):

Dokumenti – No veidlapas:

> **Dokumentu grupa:** "Akcīzes nodokļa dokumenti"

>>**Veidlapa:** "Alkoholisko dzērienu akcīzes nodokļa deklarācija"

Deklarācijas ailes "50 % no likmes" (skat. šī informatīvā materiāla *attēlā 6. lp.*) aizpildāmas tikai gadījumos, ja:

- **mazā alkoholisko dzērienu darītava** (*saražotā vīna, raudzēto dzērienu, un starpproduktu kopējais apjoms nepārsniedz 1000 litrus kalendāra gadā*), **ir saņēmusi** patstāvīga sīkražotāja **sertifikātu** un tajā norādītais **ražošanas apjoms nepārsniedz**⁷:
 - vīns, raudzētie dzērieni vai starpprodukti – 1000 litri jeb 10 hektolitri;

⁶ Ministru kabineta 2010. gada 30. marta noteikumi Nr. 300 "Noteikumi par akcīzes nodokļa deklarācijas veidlapām un to aizpildīšanas kārtību" [2¹ pielikums](#).

⁷ Likuma "Par akcīzes nodokli" 12. panta trešā, ceturtā, piektā daļa.

Samazinātās likmes piemērošana alkoholiskajiem dzērieniem

- **mazā alkoholisko dzērienu darītava** (*saražotā vīna vai raudzēto dzērienu kopējais apjoms nepārsniedz 15 000 litru, saražotais starpproduktu apjoms nepārsniedz 1000 litru, un absolūtā alkohola daudzums saražotajos pārējos alkoholiskajos dzērienos nepārsniedz 1000 litru kalendāra gadā*), ir saņēmusi patstāvīga sīkražotāja **sertifikātu**, un tajā norādītais **ražošanas apjoms nepārsniedz**⁸:
 - vīns vai raudzētie dzērieni – 15 000 litri jeb 150 hektolitri;
 - starpprodukti – 1000 litri jeb 10 hektolitri;
 - pārējie alkoholiskie dzērieni – 1000 litri absolūtā alkohola jeb 10 hektolitrēm absolūtā alkohola.

- **patstāvīgais vidējais vīna, raudzēto dzērienu vai starpproduktu ražotājs**, ir saņēmis patstāvīga sīkražotāja sertifikātu, un tajā norādītais **ražošanas apjoms nepārsniedz**⁹:
 - vīns – 10 000 litri jeb 100 hektolitri;
 - raudzētie dzērieni – 150 000 litri jeb 1500 hektolitri;
 - starpprodukti – 8000 litri jeb 80 hektolitri.

- **patstāvīgais mazais alus ražotājs** (*saražotā alus apjoms nepārsniedz 5 000 000 litru jeb 50 000 hektolitrus kalendāra gadā*), ir saņēmis patstāvīga sīkražotāja sertifikātu, un tajā norādītais **ražošanas apjoms nepārsniedz**¹⁰:
 - alum – 5 000 000 litri jeb 50 000 hektolitri.

Par vienā kalendāra gadā patstāvīgā mazā alus ražotāja saražotajiem 1 000 000 litriem jeb 10 000 hektolitrēm alus piemēro akcīzes nodokļa likmi 50 procentu apmērā no pamatlikmes¹¹.

		Alkoholisko dzērienu veidi (1., 3., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13. un 14. ailē – litros; 2., 4., 15. un 16. ailē – absolūtā spirta litros)															
		alus				vīns		raudzētie dzērieni				starpprodukti				pārējie alkoholiskie dzērieni	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
		likme				likme	50 % no likmes ¹	likme	50 % no likmes ¹	likme	50 % no likmes ¹	likme	50 % no likmes ¹	likme	50 % no likmes ¹	likme	50 % no likmes ¹
4. Alus sadalījums																	
- alus stipruma robeža tilpumprocentos	11	līdz ___ tilpumprocentiem (ieskaitot)	virs ___ tilpumprocentiem	līdz ___ tilpumprocentiem (ieskaitot)	virs ___ tilpumprocentiem												
5. Akcīzes nodokļa likme (1., 3., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13. un 14. ailē – euro par 100 litriem; 2., 4., 15. un 16. ailē – euro par 100 litriem absolūtā spirta)	12																

Attēls: Akcīzes nodokļa likmes

Samazināto akcīzes nodokļa likmi saskaņā ar likuma "Par akcīzes nodokli" 12. panta otro, trešo, ceturto, piekto vai sesto daļu saražotajiem alkoholiskajiem dzērieniem **piemēro ar taksācijas perioda (kalendāra mēnesis), kurā alkoholisko dzērienu ražotājs saņēmis sertifikātu, pirmo datumu.**

⁸ Likuma "Par akcīzes nodokli", 12. panta trešā, ceturta, piekta, sestā daļa.

⁹ Turpat, 12. panta trešā, ceturta, piekta daļa.

¹⁰ Likuma "Par akcīzes nodokli" 1. panta otrās daļas 15. punkts.

¹¹ Turpat, 12. panta otrā daļa.

Alkoholisko dzērienu akcīzes nodokļa deklarācijai:

- **jāpievieno** citas dalībvalsts kompetentās iestādes izsniegts **sertifikāts** (izņemot pašsertifikācijas gadījumā), kas apliecina citas dalībvalsts sīkražotāja statusu;
- informāciju par tā elektroniskā administratīvā dokumenta (e-AD) vai elektroniskā vienkāršotā administratīvā dokumenta (e- SAD) **numuru**, ar kuru attiecīgais alkoholiskais dzēriens saņemts no citas Eiropas Savienības dalībvalsts.¹²

Papildus par alu deklarācijai **jāpievieno** attiecīgā citas Eiropas Savienības dalībvalsts patstāvīgā sīkražotāja izsniegts dokuments un tā tulkojums valodā, kurā ir norādīta šāda informācija:

- **apliecinājums**, ka Latvijā ievestais alus apjoms nepārsniedz Latvijas noteikto kalendāra gada saražotā alus apjoma limitu – 10 000 hektolitri, kam piemēro samazināto akcīzes nodokļa likmi;
- patstāvīgā mazā **alus ražotāja nosaukums** un **valsts**, kurā alus ražots;
- **dokumenta datums**, atbildīgās **amatpersonas vārds, uzvārds** un **paraksts**.¹³

¹² Ministru kabineta 2010. gada 30. marta noteikumu Nr. 300 "Noteikumi par akcīzes nodokļa deklarācijas veidlapām un to aizpildīšanas kārtību" 22. punkts.

¹³ Ministru kabineta 2022. gada 6. septembra noteikumu Nr. 564 "Alkoholisko dzērienu patstāvīgo sīkražotāju darbības noteikumi" 15.2. apakšpunkts.

Akcīzes preču pārvietošanas pavaddokumenta noformēšanas kārtība

Lai pārvietojot alkoholiskos dzērienus, varētu piemērot samazināto akcīzes nodokļa likmi, jāievēro akcīzes preču elektronisko administratīvo dokumentu (e-AD) un vienkāršo elektronisko administratīvo dokumentu (e-SAD) aizpildīšanas kārtība.¹⁴

Ja alkoholisko dzērienu ražotājam ir izsniegts patstāvīgā sīkražotāja sertifikāts:

- **17.v ailē: "Patstāvīgu sīkražotāju deklarācija"** jābūt norādītam "Aprakstītais produkts izgatavots", kam seko attiecīgi viens no šiem apzīmējumiem:
 - "sertificētā patstāvīgā mazā alus darītavā";
 - "sertificētā patstāvīgā vīna sīkražošanas uzņēmumā";
 - "sertificētā patstāvīgā raudzētu dzērienu, izņemot vīnu un alu, sīkražošanas uzņēmumā";
 - "sertificētā patstāvīgā starpproduktu sīkražošanas uzņēmumā";
 - "sertificētā patstāvīgā mazā spirta dedzinātavā";
- **18.e ailē: "Dokumenta veids"** jābūt norādītam sertifikāta veidam "Alkoholisko dzērienu patstāvīga sīkražotāja sertifikāts"¹⁵;
- **18.f ailē: "Dokumenta numurs"** jābūt norādītam sertifikāta sērijas numuram.

Ražotāja pašsertificēšanas gadījumā:

- **17.v ailē: "Patstāvīgu sīkražotāju deklarācija"**, jābūt norādītam "Ar šo tiek apliecināts, ka aprakstītais produkts izgatavots", kam seko attiecīgi viens no šiem apzīmējumiem:
 - "patstāvīgā mazā alus darītavā";
 - "patstāvīgā vīna sīkražošanas uzņēmumā";
 - "patstāvīgā raudzētu dzērienu, izņemot vīnu un alu sīkražošanas uzņēmumā";
 - "patstāvīgā starpproduktu sīkražošanas uzņēmumā";
 - "patstāvīgā mazā spirta dedzinātavā".Ja alkoholisko dzērienu nosūtītājs pats nav pašsertificēts patstāvīgs sīkražotājs, bet nosūta pašsertificēta patstāvīga sīkražotāja preces, **17.v ailē** jābūt norādītam pašsertificētā patstāvīgā sīkražotāja akcīzes identifikācijas numuram (SEED numurs) vai PVN reģistrācijas numuram;
- **17.n ailē: "Ražotāja lielums"** jābūt norādītam alkoholisko dzērienu patstāvīgā sīkražotāja ražošanas apjomam gadā hektolitos (etilspirtam tīra spirta hektolitos).

¹⁴ Komisijas 2021. gada 17. decembra Īstenošanas Regula (ES) 2021/2266, ar ko paredz noteikumus Padomes Direktīvas 92/83/EEK piemērošanai attiecībā uz alkoholisko dzērienu patstāvīgu sīkražotāju sertificēšanu un pašsertificēšanu akcīzes nodokļa vajadzībām.

¹⁵ Komisijas 2016. gada 24. februāra Īstenošanas Regulas (ES) 2016/323, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus par sadarbību un informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm attiecībā uz akcīzes precēm saskaņā ar Padomes Regulu (ES) Nr. 389/2012, II pielikuma kodu saraksts Nr. 15, dokumenta veida kods 19.

Samazinātās likmes piemērošana alkoholiskajiem dzērieniem

Jautājumu gadījumā aicinām sazināties ar VID konsultantiem:

- par sertifikāta saņemšanas kārtību:
67120104, 67120112, 67120115
- par samazinātās akcīzes nodokļa likmes piemērošanu un deklarēšanu:
67120138, 67120167
- par akcīzes nodokļa marku saņemšanu:
67120133, 67120134
- par sīkražotāju saražoto alkoholisko dzērienu pārvietošanu:
67120123, 67120128

Noderīga informācija

Jautājumu un neskaidrību gadījumā aicinām zvanīt arī uz VID konsultatīvo tālruni 67120000, izvēloties tēmu "Akcīzes nodoklis un akcīzes preču aprīte".

Ar cieņu

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots 21.06.2022.

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts 06.12.2024.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt [EDS](#) sadaļā "Sarakste ar VID".